

**2015/2. DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ
MÜŞAVİRLİK SINAVI**

MUHASEBE DENETİMİ

(25 Temmuz 2015 CUMARTESİ SAAT:09:00-10.30)

CEVAPLAR

Soru 1: (Not değeri 100 üzerinden 30)

Genel kabul görmüş denetim standartlarından;
Çalışma Alanı ve Raporlama Standartlarını yazınız
ve kısaca açıklayınız.

Cevap 1:

Çalışma Alanı Standartları:

- Planlama ve Gözetim: Denetim çalışmaları iyi bir şekilde planlanmalı ve varsa yardımcıları uygun bir şekilde gözlenmelidir.
- İç Kontrol Sisteminin İncelenmesi: Denetçi denetim çalışmalarını planlamalı, uygulayacağı denetim testlerini nitelik, zaman ve kapsam yönünden belirleyebilmek bakımından, işletmenin iç kontrol yapısını incelemeli ve değerlendirmelidir.
- Kanıt Toplama: İncelenen mali tablolarla ilgili bir görüşe ulaşılmasına yardımcı olması amacı ile; sayım, gözlem, soruşturma ve doğrulama teknikleri kullanılarak yeterli sayı ve güvenilirlikte kanıt elde edilmelidir.

Raporlama standartları

- Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerine Uygunluk: Denetim raporunda, incelenen mali tabloların genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği belirtilmelidir.
- Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerinde Değişmezlik (Tutarlılık):Denetim raporunda, incelenen dönemde uygulanan muhasebe politikalarının, önceki dönemde de uygulanıp uygulanmadığı belirtilmelidir.
- Yeterli Açıklama: Raporda aksi belirtilmedikçe, incelenen mali tablolardaki açıklayıcı notların, yeterli düzeyde olduğu kabul edilmelidir.
- Görüş Belirtme: Rapor, incelenen mali tablolarla ilgili ya genel bir görüşü veya görüşe ulaşamadığını belirtmelidir.

Soru 2: (Not değeri 100 üzerinden 35)

İç kontrol yapısının(sisteminin);

- Tanımlarını ve unsurlarını (bileşenlerini) yazınız.
- İç kontrolün bileşenlerinden, "Kontrol Ortamının-Çevresinin" unsurlarını/ilkelerini yazınız ve kısaca açıklayınız.

Cevap 2:

- İç kontrol sistemi: işletme varlıklarının korunmasını, muhasebe verilerinin doğruluğunun ve güvenilirliğinin sağlanmasını ve kontrolünü, faaliyetlerin etkinliğinin geliştirilmesini ve konulmuş yönetsel politikalara uygunluğunu desteklemede örgüt planını ve kabul edilmiş tüm eş güdümlü politika ve prosedürleri içeren sistemdir.

İç kontrol sisteminin unsurları

- Kontrol ortamı (Kontrol Çevresi)
- Risk Değerlemesi (Risk Analizi)
- Kontrol Prosedürleri (Faaliyetleri)
- Bilgi ve İletişim
- Sistemin Gözetimi (İzleme)

b) Kontrol Ortamının (çevresinin) unsurları/ilkelere:

- Dürüstlük ve etik değerlere ilişkin kuralları bildirme ve uygulama:** Bu unsurlar, kontrollerin tasarım, yönetim ve izleme etkinliğini etkileyen temel unsurlardır.
- Yeterliğe bağlılık:** Belirli işler için gerekli olan yeterli düzeyinin yönetim tarafından değerlendirilmesi ve bu düzey için gereken bilgi ve becerilerin neler olduğunun belirlenmesi gibi hususları içerir.
- Üst yönetimden sorumlu olanların katılımı:** Üst yönetimden sorumlu olanların özelliklerine örnek olarak aşağıdakiler verilebilir:
 - Yönetimden bağımsız olmaları.
 - Deneyim ve itibarları.
 - Katılımlarının ve kendilerine ulaşan bilgilerin kapsamı ile faaliyetleri dikkatle incelemeleri.
 - Yönetime yöneltilen soruların zorluk derecesi ve bu sorulara verilecek cevapların takibi dâhil olmak üzere eylemlerinin uygunluğu ile iç ve dış denetçilerle olan etkileşimleri.
- Yönetimin felsefesi ve çalışma şekli:** Yönetimin ayırt edici özelliklerine örnek olarak aşağıdakiler verilebilir:
 - İş hayatına ilişkin riskleri üstlenmeye ve yönetmeye ilişkin yaklaşımları.
 - Finansal raporlamaya ilişkin tutum ve eylemleri.
 - Bilgi işleme, muhasebe fonksiyonları ve personele yönelik tutumları.
- Organizasyon yapısı:** İşletmenin amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerinin planlandığı, yürütüldüğü, kontrol edildiği ve gözden geçirildiği çerçevedir.

6. Yetki ve sorumlulukların belirlenmesi: İşletme faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin yetki ve sorumlulukların nasıl belirlendiği ve raporlama ilişkileri ile yetki hiyerarşilerinin nasıl kurulduğu gibi konulardır.
7. İnsan kaynakları politika ve uygulamaları: İşe alma, oryantasyon, eğitim, değerlendirme, danışmanlık, terfi, ücret ve iyileştirme faaliyetlerine ilişkin politika ve uygulamalar örnek olarak verilebilir.

Soru 3: (Not değeri 100 üzerinden 35)

- a) Görüş belirtmeyi tanımlayınız ve türlerini yazınız
- b) Denetim raporunda olumsuz görüş belirlenmesini gerektiren şartları yazınız.
- c) Uygunluk denetimini tanımlayınız.

Cevap 3:

a) Görüş Belirtme: Denetçi; denetim konusunu (genellikle mali tablolar) inceleyerek, mali tablolardaki bilgilerin, doğruluğu, dürüstlüğü, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleriyle mevzuata uygunluğu konusunda edindiği kanaatini yazılı olarak denetim raporunda belirtmesine "Görüş Belirtme" denir. Görüş belirtme standardına göre; denetçi edindiği bu kanaatini açıklamakla yükümlüdür.

Görüş Türleri:

- a) Olumlu Görüş
b) Şartlı Görüş
c) Olumsuz Görüş
d) Görüş Belirtmekten Kaçınma

b) Olumsuz görüş belirlenmesini gerektiren şartlar:

- a) Genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinden önemli sapmalar,
b) Açıklık ilkesine uyulmaması,
c) Mevzuat hükümlerine aykırılıklar,
d) Tutarlılık ilkesine aykırılıklar,
e) Mali tablolarda önemli oranda ve tutarda hata ve hilelerin bulunması.

- c) **Uygunluk denetimi:** Bir işletmenin mali nitelikli işlemlerinin ve faaliyetlerinin, işletme yönetimi, yasama organı ya da diğer çeşitli yetkili kişi ve kuruluşlarca belirlenmiş yön-temlere, kurallara ve mevzuata uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla incelenmesine uygunluk denetimi denir.